

Castell de Calonge

Calonge de Segarra

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Calonge de Segarra
Emplaçament: Situat al cim del turó vora el nucli de Calonge de Segarra.
Alçada: 635

Coordenades:

Latitud: 41.76427
Longitud: 1.48083
UTM Est (X): 373721
UTM Nord (Y): 4624719

Classificació

Número de fitxa: 08036 - 12
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval Modern
Segle: X-XII-XVII
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: L'estat de conservació és deficient. Pràcticament les estructures estan ensorrades i el procés de degradació és permanent.
Protecció: Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Defensa
Observacions protecció: BCIN, 591-MH, R-I-51-5229
Data aprovació: dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari: IPA: 671
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Privada

Titular: 08036A002000240000GI
Autoria de la fitxa Jordi Seró i Ferrer. [IN] SITU SCP
Data de registre de la fitxa: dt., 18/06/2013 - 02:00

Descripció

El Castell de Calonge, està situat a la part alta d'un turó molt a prop del petit nucli de Calonge. Actualment està força ruïnós. No obstant, en resten alguns punts que podem distingir. Destaquem una estança, de la més ben conservada, de planta rectangular amb dues portes d'accés. Situada al sector sud-est, coberta amb una volta de canó i il·luminada amb dues espitlleres orientades a la cara est. Aquestes estructures són construïdes amb uns murs exteriors irregulars, tot al contrari dels murs interiors, dels quals estan més ben treballats i col·locats en filades horitzontals. Al final d'aquesta sala hi ha una escala que descendeix al subsòl però que ara està tapada. A prop d'aquesta, hi ha una cisterna d'uns dos metres de diàmetre, avui coberta per la vegetació. Al sector oest s'hi troben les restes del basament d'una torre circular de defensa, al voltant del qual s'articulava el castell. Aquestes restes, corresponen a la part més antiga de tot el conjunt. Construïda amb un parament de carreus irregulars, però amb una disposició en filades horitzontals. Pel que fa a la resta, només queden en peu unes poques estructures, molt malmeses, que formen part d'altres dependències del conjunt del castell.

Història

Les primeres notícies documentals del castell de Calonge de Segarra són de l'any 1010, en què el bisbe de Vic, Arnulf, germà del vescomte d'Osona-Cardona, morí en l'esmentat castell com a conseqüència de les ferides rebudes en l'expedició dels catalans a la Còrdova musulmana. A partir d'aquest moment el castell de Calonge de Segarra restarà sempre vinculat als vescomtes de Cardona. Així, en el testament sacramental datat l'any 1042- del bisbe Eriball, germà del vescomte Folc, apareix l'esmentat castell com una de les deixes que el citat bisbe fa al seu fill Folc. Amb tot, la castlania era posseïda per una nissaga cognomenada de Calonge com a feudataris dels Cardona. Al segle XII la propietat roman encara en poder dels Cardona. El 1156 Ramon de Cardona era el senyor, entre d'altres castells, del de Calonge. Aquest Ramon de Cardona en testar deixà aquesta fortalesa, juntament amb la de Fals, a la seva germana Dolça. Desconeixem el traspàs del domini de la propietat, però a la fi del segle XII l'esmentat castell restava en poder de la família Torroja, segons que consta en el testament de Ramon de Torroja, marit de Gaia de Cervera, datat l'any 1196. En aquest document Ramon de Torroja llegà l'esmentat castell de Calonge al seu fill Hug. Tot i això, aquesta propietat retornarà al patrimoni dels Cardona. Agnès, néta de Ramon de Torroja i hereva del seu oncle Hug, es casarà el 1217 amb Ramon Folc, amb la qual cosa el castell de Calonge passà al patrimoni dels Cardona. El 1220 Bernat de Cardona cedí a Pere Puigferner i a la seva filla Beatriu la quarta part i el delme del castell de Calonge. Al segle XIV el castell de Calonge passà a formar part del comtat de Cardona, creat el 1375. Vers el 1391 n'era el seu castlà Ramon de Fontanet. Els Nuix seran carlans fins a l'extinció de les senyories (XIX), però malgrat deixar de ser carlans continuaran posseint la propietat del Castell (castell i terres) com a plens propietaris fins a principis del XX. A principis del segle XX els Vila (àlies Brinco) compren als Nuix de Cervera el castell i les seves terres. Donat que el casalot del castell era desavinent i devia estar vellet, van aixecar una casa nova al pla, coneguda també com el Castell o cal Brinco. Per fer la casa nova s'aprofità pedra del castell, igual que uns anys més tard també se n'aprofità per construir la pallissa de Suau, motiu pel qual ha arribat tan malmès als nostres dies.

Bibliografia

AA.VV. (1992). Catalunya Romànica. Vol. XIX. L'Anoia. Barcelona: Fundació Enciclopèdia Catalana.

